OLERKIA ETA JAINKOA

Olerkaria es da isarretatik jatsitako bat, gisaseme bat baino; es geiago es gitxiago, gisaseme bat. Eta gisaseme danez, inguruko mundua —mendi, ibai, lore ta jentes betea— begisjo ta onartu bear dau egi-egias. Olerkariak, nais Jainko-sale isan nai es, erri-sorpenak buruisean, barruko dei-antsia asi ta ederasi bear dau. Zelan? Es Jainko-sale danak es estanak, es daukie, egia esan, bertso bakoitxean Jainko-intsirika setan ibillirik, sein bata sein besiea oker bardiñean jausteko arriskua leukakie-ta; alan be, jatorriari ta elburuari lotsea sor dautselako, Egillearen begiera-pean jardun bearra dabe.

Zerbait sortaso bear dau olerkariak, poetak, orixe da bere dei berezia. Eta nai siñestedun isan nai es dauala olakorik gura adieraso, biak, sortu daroen mundu-orri erantsu-bearra dabe. Isadia kantatsen dau olerkariak, edo-ta bere barrena. Ai! batek, sein isadiak emona sein barne-espirituak ateratakoa isan, sentsunes eta santsus beteriko mundu bat adieraso gura dausko: isadiaren gardentasuna garratxika asi daitela, bardin gure barruko illuna argias ederta dedilla; eta gusti au, argia ta itsala igarrsa, doala aurrera, norbaiten billa... Onek samur dagi intsiri, arek trumoi antsera; es dautso. Askotariko kantak dira isadian, eta koloreak.

Areik eta oneik, olutariok, beukie beti gogoan, gisona Jain-

kiaren seme dala. Jainkoak bere Itzaren bidez sortu ditu gauza guztiak, guikonak eta beekoak, eta oneen artean [illegible] bazan be. Bere asmo eta irudiko egiña. Edozein gizakumea oneen dala tzarrean, au autortu bearrean dago: poeta [illegible] geiago alan be, itzaren bitartez munduaa obetzen dabilen Jainkoaren jardun-kide dalarik. Itza darabil, [illegible] arnasaa. Berak itaria. Onela jakintari liburuan: «Altsuaren jario garbia dozu, betiko argiaren disdira, ezertan aldatu barik [illegible] ta barriztuten dausuna: gizaldi bakotxeko arima onakaz [illegible] barik, Jainkoak bere adiskide ta profeta egiten ditu» (7,25[illegible]).

Olerkari zintzoa, beraz, Jainkoaren adiskide dozu, ta igarle. Eta egiaz adiskide danak ez dau egingo maite dauanak bere-[illegible] beta lotsa, ez dau iraindu, bertu, arbuiatu edo-ta saltzen, [illegible] itxez ez egitez. Olerkaria zibaz igarle da. Altsuaren jario garbia dauka, ez [illegible], garbi [illegible] baiño. Olerkaria beraz, izan bedi naimote Jainkoari dagokiona, eder, garbi, [illegible] eta gartsua. Olan ez dana poesi [illegible] dozu; erti [illegible], eder dantik esan ezin dauteguna.

[illegible] dau [illegible], Jainko-[illegible] [illegible]: [illegible], Aren arnasaz [illegible] eta Aren [illegible] jarraituz, ekin bear dautsa [illegible]; ez bere [illegible] dautsozan [illegible], gora begira ta [illegible] murgilduta baiño. Aurre bedi olerkariaren [illegible] ta [illegible] [illegible] naiz itzak, [illegible] [illegible]. Orik datorkio [illegible] eder-[illegible] [illegible] indar [illegible] gizatierra. Mezulari dogu orduan poeta, Jainkoaren adiskidetasunak dautsozan [illegible] mezulari, ots-egille, [illegible], [illegible] bere gartsuz bere mezua gizaldiari [illegible] dautsona.

[illegible] [illegible] da olako poeta erriarentzat, mundu-[illegible]. Gizonak beraz, azi ta [illegible] ezik, [illegible] dirudi, [illegible], [illegible]; beti aurrera doa, [illegible] begira ta [illegible] ta atsegin zale. Emen olerkariaren [illegible]: [illegible] ta [illegible] [illegible] jokatu bearra dau. Orixegaitik [illegible] dogu olerkaria dala erriarentzat aurrelari, eragille. Bere [illegible] indar [illegible] munduaa, ots, erria [illegible] bear dau, [illegible] bagon ta [illegible], erria bera [illegible] be egiteko.

Jainkoarena dogu mundua; erriak eta jenteak Arenak di-

[illegible] oneri [illegible] diranak sarri. Eta onei poetak eraku-[illegible] dauzat. Itun Zaarreko igarleak lez, norantza bidea [illegible] norantza begiratu. Poetak lur osoa —[illegible] eusko lu-[illegible], basa ta adoretu bear dabe, zerura begira jarri, [illegible] ta arkerak, janarria ta betiko [illegible], [illegible] beatzez [illegible] ito ta estua. Egiaz-[illegible]. Berezabal izan bear ortarako, ez ito ta estua. Egiaz-[illegible] gure gauko.

Ez askoren artean doai bat dogu, oso berezia. Jainkoak [illegible] egi billa dabillen adimena, zorrotz naiz kamutsa, baiña [illegible] artean diarduzana. Eta onen betegarri, naimena, biotza, [illegible] billa asperto barik dabillena.

[illegible] bok ez dira gizonak edozelan erabiltekoak, duin-[illegible] ta kontu arduratsuz baiño. Ba-dabe euren zerregi-[illegible] Paul Claudel'en pentsamentu eder bat: azi ta ugaritu [illegible] mundua, eta gaiz erroan bear dogu, lagunduz, bere [illegible] Gari-soloa nekazariarentzat lez da guretzat mundua. [illegible] erroan egin bear dau olerkariak geure gariarloari, ez [illegible] ez euri larregik, edo-ta gabaz urreratu leiteken izter-[illegible] barik kalterik ekarri ez dagion.

Mundua ez da, esan dogunez, gaitik ez materitik sortua. Jainkoak bere antzerako egiña baiño, gizonak buruturiko gaiz-[illegible], alan be, euren erpapean dauke munduko gauzak. [illegible] gizartea dago eta gizartea bera pekatari da eta onek [illegible] bizarria dakartso lurbirari, betarte illun gaibela. [illegible] zali gara gu, eta geure burua motzagotu nai ez [illegible], gizarte obetzeari lotu ta orretan alegindu bearra [illegible]: mundua ederra da, kaiola bikaiña; ez, ostera, kaiola [illegible], esan oi dogunez. Eta olerkariak batik bat kaiola [illegible] ondu ta obetzeari ekin bear.

[illegible] gizaldietan lez gaur be banaka batzuk ez dabe, [illegible], onartuko pentsakera au. Ezta izan be gauza erreza, [illegible], diru, atsegi ta era askotariko atsegibetan murgilduta [illegible], ez dau ortarako adorerik, ezta erti-lanetan gorantz [illegible] be, eta ortik [illegible] irristadan, go-[illegible], [illegible] dabil olakoa barre eragiteko eran, bere [illegible] esan ez ditun gauzak, jantzi [illegible] estalita, [illegible] eskeintzen. Bere jokabide zuritu naiez, [illegible]

be istorian iñoiz agertu izan ziran joerak bir-eraiki nai di... Antxiña bateko mundu paganua barriro zuzpertu, orduko ze... tzun-nasaikeriak eta nabarmenkeriak girotu, gure gizartea bi... rritu. Au, ostera, ez dogu iñoiz be egiteko zuzena, gizonak beti aurrerantz jo bear dau-ta.

Artu-emon estua eskatzen jako gizonari; semeak aitaren odola dakar, eta odol orri uko egitea zeure buruaren kalte... jardutea ez al dozu? Urrats bat geiago emonik, erlejiñoaren eta artearen artean esan daikegu berezko kate-aria daukagula apurtu eziña nik esango. Ez duzula Jainkoagan siñisten? Eta nor zara zu ori egin al izateko? Aske, zeure buruaren jabe zareala? Nundik eta zelan, baiña? Begira barrura ta ikus aske zareanetz, begira kanpora ta ikus aske zarean ala ez. Ez motel, atzara aske, ondo loturik zagoz aitzin-gibel, azker-eskuma. Ez izan, beraz, kaiola barne inzulika dabillen leoiaren gisako. Ez daukazu, etsi arren, Oroz gaiñekoaren eskutik igesegoterik.

Artista zarean ori be Orren muga-barru zabiltz lanean, nai ta nai ez. Makur eizu zeure burua Aren aunditasunaren aurrean; eska eiozu argia ta laguntza Aren gurentzasunari, eta zure olerlanak askotaz bizi, eder, gartsuagoak izango jatzuz. Olan jokatu ezkero, zure arnasa beti da goratzarre, zure itza beti esan-naiez betea, zure olerkia barru-kezka iñarrosia, eder baizen jakingarri. Giroz jantzi barrua, goitar ederraz ... bera jasoteko gai egiñik: Jainko olerkari aundiak ereiña bai dozu izadian, zabal ta nasai, daukagun edertasuna. Orrela artelanak be, tokia ta aldia gaindituz, goietara zaroaze, argiaren eta eder osoaren sorburura. Gorago, gorago beti...

Goietan, poetak sakontzen saiatzen diran gaindegi orren ostean, ez ete daukagu gero, amesezko ez-ezik, egiazko atsedentegi zoragarririk? Gorago!, esan daroagu. Eder-billa ... ez beekoaz aseturik, baiña bai zedor billa, ezkutu ta misterio billa, edertasunaren aulkiraiño. Ez uste au ames uts edo ... lora, gurari ez-asetuak eragindako gora-nai bat danik. Fede... ez ba'dozu, ba'leiteke. Baiña ez fededunarentzat, onek ba... kotaz be zabalagoak ditu goi-ozertzak; onek, fededunak, ... gizakiari eta naiz izadiari buruzko gaietan, egaldi azkar, ... nasaiagoak emoteko eskubidea dau; munduko gauzak onetan...

...emon eta zer-ikusi barrukoagoa dabe. Olerkariak kantari dabil eta onen kantua federik ez dauanarena baiño naiko ...garragoa danik ezin daikezu uka.

Gerkar jakintunak antxiñatik, ala-nola Platon, Aristotele, Plotino ta besteak, ederraren zerbait somatu eben; baiña jakin... arein irakatsiak kristautu zituan Agustin deunak, giza-adimenaren ekiña jaso ta duinduz, gauza bikaiñak idatzi eus-kuzan. Izakiak, munduko gauzak, ederraren ezaugarri ditugu-la, goigoiko edertasunera garoez; Jainkoak beragana garakarz, lurreko ta inguruko ederra ezkututsu egiñik.

Gauzak euren kautan daben ederra ikusiz eta jasoz jakitu-rirantza doanak, alai emoten ditu bere oinkadak, gauzak eder dagizan edertasuna gogoan irauliaz. Munduko gauzen askota-sunak, Jainkoaren batasun eta argira garoaz.

Aita Onaindia

Garage ETXEITA

SOLORAKO TA BASORAKO MAKIÑA BANATZAILLEA

Baserritarrak: Onako makiñarik bear ba'dozue, merke ta onak etxe onetan aurkituko dozuez.

Urrut. 73 04 64 - 73 05 38

AMOREBIETA - BIZKAIA